

10 Μαΐου 2014

“Αποδόμηση” και επανασύνθεση του υλικού στην τέχνη της εικόνας.

/ [Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Νικόλαος Χούτος, ζωγράφος

Ο ζωγράφος Νικόλαος Χούτος μιλά στην Πεμπτουσία για τη βυζαντινή τέχνη, τον τρόπο επικοινωνίας των έργων του ,καθώς και την τέχνη του κολάζ με τα οποία έχει ασχοληθεί και ξεχωρίζει.

Πως καθορίζεται το εικαστικό γεγονός στην τέχνη της εκκλησίας;

Το πρώτο είναι η ανατρεπτικότητα στην εικαστική τέχνη της εκκλησίας. Ουσιαστικά όμως υπάρχουν τρεις τρόποι που είναι, πρώτον ότι το φως είναι διάπλατο, δεν υπάρχει δηλ. μια εστία φωτός, δεύτερον ότι καταργείται ο χρόνος και τρίτον ότι καταργείται η προοπτική. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε μια αντεστραμμένη, μια διαφορετική προοπτική, όπου τα πάντα βρίσκονται μπροστά, ακριβώς γιατί στο εικαστικό γεγονός της εκκλησίας, το ύψος και το πλάτος, είναι αυτά που καθορίζουν την διάταξη της σύνθεσης.

Τι είναι αυτό που θέλετε να επικοινωνήσετε και με ποιο τρόπο;

Στην τέχνη προσπαθώ να επιβάλω την επιστροφή της ποίησης με όλα τα μέσα. Την παρατήρηση, τη μοναξιά, το λόγο, την εικόνα, τον πόνο, την εξέγερση. Η γλώσσα είναι δεμένη γενικότερα με την ιστορία της επανάστασης. Πρέπει να είναι ανατρεπτική και το να την αλλάζεις ή να την διορθώνεις είναι κατ' επέκταση και μια ανατρεπτική πράξη. Στην δουλειά μας προσπαθούμε να ανοίξουμε την γλώσσα σε ένα άλλο μη συμβατικό δρόμο. Όταν γίνεται στερεότυπη είμαστε υποχρεωμένοι να βρούμε όλους τους τρόπους έκφρασης που θα την διευρύνουν και θα δώσουν τις δυνατότητες της επικοινωνίας της με το σύγχρονο άνθρωπο. Αυτό το οποίο ασκείται σήμερα στον ελλαδικό χώρο δεν έχει να κάνει με τίποτα με αυτή τη λογική. Ολοι βασίζονται σε μια στερεότυπη κατάσταση γι' αυτό και δεν μπορούν να αγγίξουν το σύγχρονο άνθρωπο. Και δεν μιλάμε για το δυτικό άνθρωπο αλλά για τον Έλληνα ο οποίος υποτίθεται ότι γνωρίζει την παράδοσή του, με την έννοια της διαδοχής και της συσώρευσης. Κατά συνέπεια χρειάζεται να κατανοήσουμε τις δυνατότητες της βυζαντινής τέχνης και να τις αναπλάσουμε για να δώσουμε και το μήνυμα και της Ανάστασης και της Πίστewος.

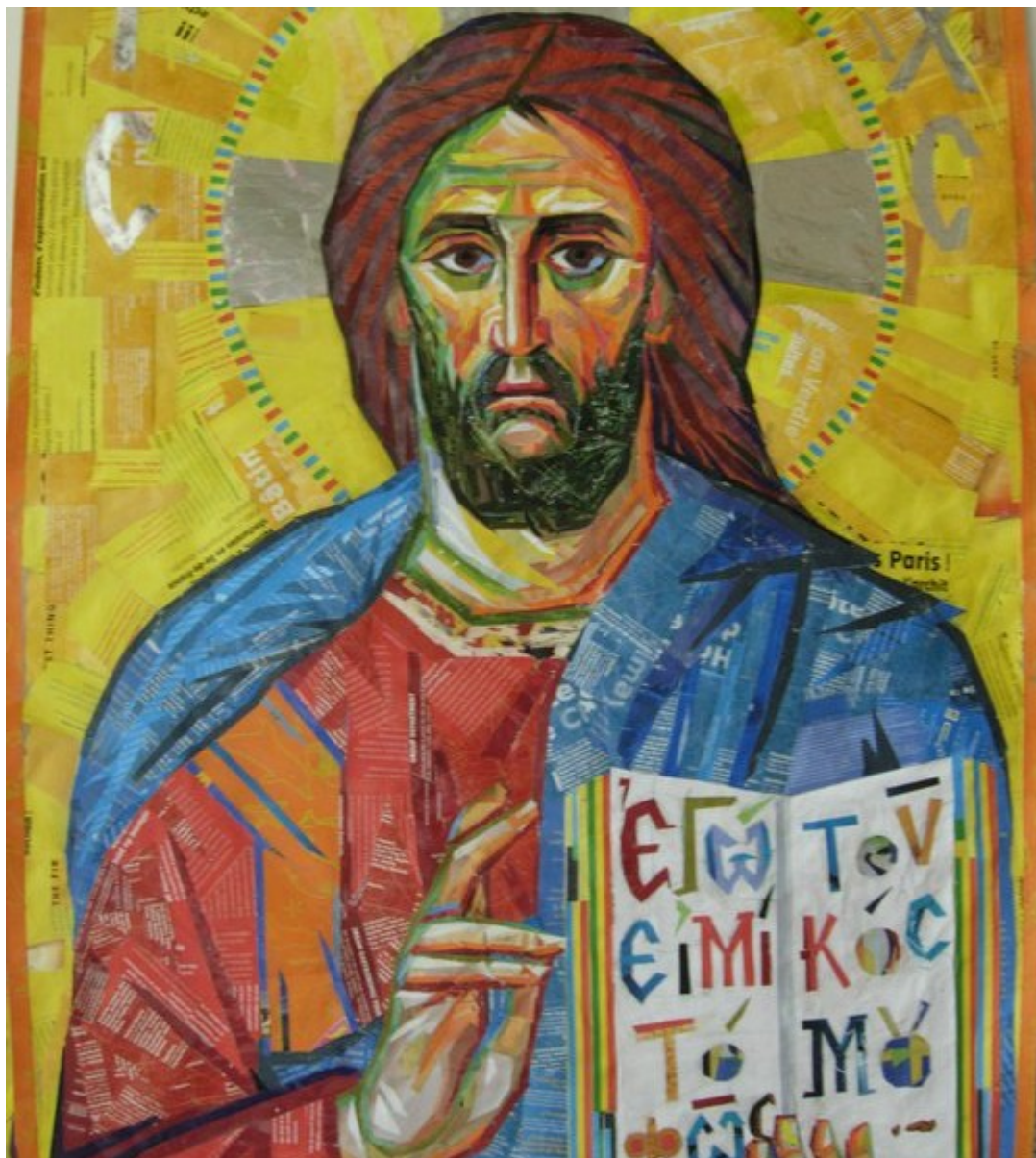

«Madonna della tenerezza» 87 x 100 cm collage

Με ποιον τρόπο λειτουργείτε, πως δομείτε την σκέψη σας, τα υλικά και τελικά πως εκφράζεστε;

Πριν προσδιορίσω το υλικό που με ενδιαφέρει, η σκέψη που μου φέρνει το Βυζάντιο, έχει να κάνει με την διατήρηση της μνήμης. Στην βυζαντινή τέχνη το κορυφαίο γεγονός είναι η μνήμη και η διατήρησή της. Η εικόνα είναι κάτι συγκεκριμένο και καθορίζει την απεικόνιση ενός προσώπου. Γι' αυτό και λέμε πολύ απλά «θα κάνω την εικόνα σου», δηλαδή μου έκανες κάτι τόσο καλό γι' αυτό και

θα σε κρατήσω κατά κάποιο τρόπο για πάντα στη μνήμη.. Το γεγονός της μνήμης στη δουλειά μου, στην τέχνη των εικόνων κολλάζ, είναι καθοριστικό. Κατά την διαδικασία εξάσκησης της λειτουργικότητας της εικόνας δημιουργώ μια εικόνα που πρέπει να έχει αντίστοιχο χαρακτήρα. Βασίζομαι στη συλλογή των δεδομένων που ο σύγχρονος κόσμος μας απλά αποτυπώνει μέσα στη δραστηριότητά του, που μπορεί να είναι τα περιοδικά, οι εφημερίδες, τα εισιτήρια που χτυπάμε στο μετρό, τα εισιτήρια των μουσείων. Πώς αυτό μπορεί να γίνει εικόνα; Στη δουλειά μου η αποδόμηση του υλικού που εμπεριέχει την μνήμη του σύγχρονου κόσμου και η επανασύνθεσή του στην τέχνη της εικόνας, είναι καθοριστικό γεγονός, γιατί βασίζεται σε ένα παραδεδομένο σχέδιο. Η μορφή του Χριστού πρέπει να είναι αναγνωρίσιμη από το πλήρωμα. Αυτό καθορίζει το περίγραμμα πάνω στο οποίο αποδομώντας τον κόσμο, τον επανασυνθέτω στην εκκλησιαστική του διάσταση και τον κάνω εικόνα.

«Pantocrator» Icon Collage

Η αφετηρία λοιπόν είναι το Βυζάντιο, η βυζαντινή τέχνη;

Τα στοιχεία που καθορίζουν την άσκηση της τέχνης είναι η ησυχία, η αταραξία, η αυθεντικότητα. Σε όλο το εύρος αυτής της άσκησης από μια εικόνα μέχρι ένα μικρό κολλάζ, οποιοδήποτε τοπίο κάνω, θα χρησιμοποιήσω τους τρεις κανόνες που μου παρέδωσε η βυζαντινή τέχνη. Γι' αυτό και είναι ανατρεπτική, γιατί ανατρέπει τρία βασικά συστατικά του εικαστικού γεγονότος. Το φως, το οποίο είναι διάπλατο και δεν υπάρχει μόνο μια εστία φωτός που να φανερώνει κάποια και τα άλλα να τα αφήνει στη σκιά. Ανατρέπει το χρόνο, δηλαδή μπορούμε να δούμε στην ίδια σκηνή τρία διαφορετικά γεγονότα και τέλος την προοπτική αφού τα βλέπεις όλα να έρχονται μπροστά. Όποιος π.χ. έχει δει την τοιχογραφία του Χριστού στη Θεία Μετάληψη στον Άγιο Νικόλαο στη Θεσσαλονίκη, είναι αδύνατον να μην θέλει να πάρει αντίδωρο από το χέρι του Χριστού. Θα ήθελα πολύ να κοινωνήσω από το

Άγιο Πνεύμα στη ζωγραφική της Θείας Μετάληψης του άγνωστου ζωγράφου στον τρούλο της εκκλησίας της Μονής Σταυρονικήτα ή να γευτώ από το τραπέζι της Αγίας Τριάδος που υπάρχει στο Βυζαντινό και το Χριστιανικό Μουσείο των Αθηνών. Το ίδιο πράγμα θα έλεγε και ένας σύγχρονος άνθρωπος, ότι π.χ. θα ήθελε να φάει από τις πατάτες του Βαν Γκογκ.

Και στην εκκλησία, πως αποτυπώνεται όλο αυτό

Έχει να κάνει με την παιδεία που χρειάζεται να υπάρχει στο πλήρωμα της εκκλησίας, βασική προϋπόθεση έτσι ώστε ο εκκλησιαζόμενος να λαμβάνει και να μετέχει σε πληρότητα μέσα στο εκκλησιαστικό γεγονός. Μια εικόνα λοιπόν είναι ένα καθαρά εκκλησιαστικό, λειτουργικό αντικείμενο, το οποίο καθορίζει αυτή τη στάση του πιστού που έρχεται να μετέχει στο εκκλησιαστικό γεγονός . Από την άλλη μεριά η παιδεία είναι αυτή που θα του δώσει τα φτερά να συμμετέχει εξ ολοκλήρου στο γεγονός αυτό. Αν πούμε ότι ο Χριστός είναι ο αυτός εις τους αιώνες, το πλήρωμα του χρόνου, δηλαδή της εκκλησίας, αλλά και η ιστορία της τέχνης έχουν καθορίσει τη μορφή του. Οι Άγιοι Πατέρες στην Ζ' Οικουμενική Σύνοδο δεν απαγόρευαν τον τρόπο, τα υλικά δηλαδή που θα χρησιμοποιήσεις για να καθορίσεις το πρόσωπο του Χριστού. Οι μάρτυρες εικονογράφοι που τους έκλειναν στη φυλακή, ακόμα και με το αίμα τους σχεδίαζαν το περίγραμμα του προσώπου του Χριστού και εκεί προσεύχονταν. Εγώ χρησιμοποιώ τα εφήμερα, αυτά που χαρακτηρίζουν την δραστηριότητα του σύγχρονου ανθρώπου ως υλικό, με μια τεχνική που έχω βρει ώστε να έχει διάρκεια στο χρόνο. Σαφέστατα, δεν πρόκειται για έργα ή εικόνες εξωτερικού χώρου, αλλά για εσωτερικό, διότι αποτελούνται από ιλουστρασιόν χαρτιά, χαρτόνια ή από άλλα τέτοια υλικά εφήμερα, τα οποία με την τεχνική αυτή καταφέρνω να γίνουν μνημειακά έργα. Με ενδιαφέρει επομένως στην μικροτεχνία η μνημειακότητα.

«Il bacio della passione di Cristo», part. 95 x 120 cm collage